

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Muusika osakond

Pärimusmuusika õppekava

Kristel Kutser

**TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA MUUSIKAOSAKONNA
ÕPPEJÕUDUDE HINNANGUD JA OOTUSED PÄRIMUSMUUSIKA ERIALA
LÕPETAJATELE NING ÕPPEKESKKONNALE**

Seminaritöö

Juhendaja: MA Juhan Suits, lektor
Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia
Kaitsmisele lubatud .....

Viljandi 2011

SISUKORD

SISUKORD	2
SISSEJUHATUS	3
1. METOODIKA	5
1.1 Andmete kogumine.....	5
1.2 Küsimustiku ülesehitus.....	5
2. KÜSIMUSTIKU TULEMUSTE ANALÜÜS	7
KOKKUVÕTE	20
KASUTATUD KIRJANDUS	22
LISAD	23
Lisa 1 Küsimustik.....	23
SUMMARY	30

SISSEJUHATUS

Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (edaspidi TÜ VKA) pärimusmuusika eriala sai alguse 1991. aastal tollases Viljandi Kultuurikolledžis rahvamuusika eriala nime all.

Õppekava eesmärgiks on koolitada mitmekülgeid professionaalseid pärimusmuusikuid, kes tunnevad traditsioone, oskavad interpreteerida pärimusmuusika materjali tänapäevases heli keeles ning valdavad vähemalt kolme muusikainstrumenti. Õppekava võimaldab spetsialiseeruda kas instrumendidpedagoogikale või muusikatehnoloogiale.

Õpingud hõlmavad regilaulu, rahvaluule kogumist, pärimusmuusika improvisatsiooni, analüüsi ja seadmist, ansamblitööd, pärimusmuusikalugu, pillide ehitamist jpm. Õpitakse mängima erinevaid muusikainstrumente. Põhipillina on võimalik õppida viiulit, löötsa ja akordioni, erinevat tüüpi kandleid, rahvapäraseid puhkpille, rahvapäraseid näppepille ja löökpille Koostöös Eesti Pärimusmuusika Keskusega (edaspidi Pärimusmuusika Ait) toimuvad õpitoad Eesti pärimusmuusikute ja välisartistide juhendamisel.

Pärimusmuusikutel on välja kujunenud mitmed traditsioonid: Sügisel astutakse üles hingedepäeva kontserdil Jaani kirikus, märtsis tähistatakse paastumaarjapäeva, lisaks võisteldakse Muusikatriaadil. Osaletakse August Pulsti õpitubades, etnolaagrites ja mujal. Igal teisipäeval toimub Viljandis pubis Tegelaste Tuba jämmiõhtu, kus pärimusmuusikud mängivad just sellist muusikat, mis neile endile sel hetkel oluline on.

Lõpetajad leiavad rakendust õpetajatena muusikakoolides, tehnoloogidena muusikastuudiotest ning muusikutena kontserdilavadel. Haridusteed on võimalik jätkata magistriastmes pärimusmuusika- või muusikapedagoogika alal (Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia visioon. 2011).

Praegusel õppeaastal 2011/2012 õpetab TÜ VKA muusikaosakonnas 23 muusikaõppejõudu.

Käesoleva uurimistöö eesmärgiks on kaardistada TÜ VKA muusikaosakonna õppejõudude arvamust, milliste erialaste oskustega peaksid olema pärimusmuusika eriala lõpetajad.

Pärimusmuusika õppekava koosneb üld- ja alusainete moodulist, valdkonnaainete moodulist, kolmest peaine moodulist, kahest spetsialiseerumismoodulist (pärimusmuusika õpetaja või muusik- tehnoloog) ning teadus- ja loometöö moodulist. Üld- ja alusainete moodul ning teadus- ja loometöö moodul on Tartu Ülikooli poolt määratud kõikidesse TÜ VKA õppekavadesse. Õppekava (ning õpiväljundid) töötatakse välja programminõukogus ning et see soovitud moel töötaks, peaksid kõik õppejõud seda väga hästi tundma ja ka õpiväljundite suhtes üksmeelel olema. Kuid paljud õppekava läbi viivatest õppejõududest ei osale programminõukogu töös ning mõned tegutsevad põhitööna hoopis teistel erialadel, seega ei ole päris kõigi puhul otsest põhjust eeldada ei õppekava süvitsi tundmist ega ka väljundeid puudutavat üksmeelt. Siit tuleneb ka käesoleva uurimuse põhiküsimus – millised on pärimusmuusika tudengeid õpetavate õppejõudude eesmärgid ning millist erialast taset ootavad nad pärimusmuusika üliõpilastelt?

Põhjused, mis mind käesolevat uurimistööd tegema ajendasid, on järgnevad. Mulle endale tundub, et õppejõudude arvamus, millised oskused peaksid olema pärimusmuusika eriala lõpetajatel, on erinev sellest, mis on kirjas õppekavas. Lisaks eelmainitud põhiküsimusele tahtsin teada saada, kas kõik õppeained, mida pärimusmuusika üliõpilased õpivad, on ka õppejõudude arvates kasulikud? Kas on õppeaineid, mis peaks olema, aga pole? Kas TÜ VKA õppekeskkond (instrumendid, ruumid, õppematerjalid jms) on muusikaosakonna õppejõudude arvates edukateks muusikaõpinguteks piisaval tasemel?

1. METOODIKA

Minu seminaritöö on kvantitatiivne ja kvalitatiivne. See tähendab, et avastatud kvaliteete saab esitada ka kvantitatiivsel kujul. Kasutatakse nii sisu analüüsi kui statistilist analüüsi, kusjuures kvalitatiivsele analüüsile lisandub ka statistiline kontroll (Õunapuu, 2002, lk 6).

1.1 Andmete kogumine

Uurimuse eesmärgiks oli välja selgitada Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia muusikaosakonna õppejõudude hinnangud ja ootused pärimusmuusika eriala lõpetajatele ning õppekeskkonnale. Selleks koostas ankeet- küsimustiku andmete kogumiseks. Küsimustik oli anonüümne. Küsitluse viisin läbi hetkel TÜ VKAs olevate muusikaõppejõudude seas 2009 aasta veebruar-märts.

Küsimustiku saatsin kõigile 25 õppejõule, kes moodustavad populatsiooni ning vastused sain tagasi 10. Vastanute seas oli 5 meessoost ja 5 naissoost inimest vanuses 32 a. kuni 68 a. Suurem osa mittevastanutest põhjendas, et nad pole antud teemaga kursis ja pole pädevad vastama nendele küsimustele.

Valimi moodustasid kõik tagastatud küsimustikud ja kuulusid analüüsimisele ning seega tagavad representatiivsuse.

1.2 Küsimustiku ülesehitus

Küsimustikus on 21 küsimust.

Küsimustikus on kasutatud:

1. suletud küsimusi - taustküsimusi ja valikvastustega küsimusi
2. avatud küsimusi - deskriptiiv-küsimusi ja hinnang-küsimusi
3. binaarskaalat, reitingskaalat ja semantilist diferentsiaali.

Avatud lõpuga küsimuste analüüsiks kasutan kvalitatiivset meetodit ja valikvastustega küsimuste analüüsiks kasutan kvantitatiivset meetodit.

Küsimustiku põhiküsimustega uurin õppejõududelt, kui palju on 10 aastaga TÜ VKA pärimusmuusika eriala muutunud, kui hästi õpilased erinevaid teoreetilisi ja praktilisi aineid oskavad, kas on kasulik õppida välismaal või töötada erialasel tööl kooli kõrvalt, kui heas korras on ruumid, õppematerjalid ja kooli instrumendid, millised on praegused oskused lõpetajatel. Küsimustiku blankett on peatükis LISAD Lisa 1 Küsimustik.

2. KÜSIMUSTIKU TULEMUSTE ANALÜÜS

Esimene küsimus

Esimese küsimusega selgitasin välja millisest soost on küsimustikule vastajad.

Vastuseks sain viis meest ja viis vaist. Minu arvates on see hea tasakaal ja ma saan võrrelda meeste ja naiste arvamuste erinevust mõne küsimuse puhul.

Teine küsimus

Teise küsimus andis mulle vastanute vanused, mis jäävad vahemikku 29 aastat kuni 68 aastat. Keskmiseks vanuseks tuli 39,8 aastat.

Kolmas küsimus

Kolmanda küsimusega soovisin teada milline on TÜ VKA muusikaõppejõudude tööstaaž praeguses koolis. Kõige lühem aeg on 1,5 aastat ja kõige pikem aeg 45 aastat. Keskmine tulemus on 12,0 aastat.

Neljas küsimus

Neljanda küsimusega selgitasin välja kas küsitletavad õppejõud on ise varem õppinud TÜ VKAs. Viis neist vastasid, et nad on varem selles koolis ise õppinud ja viis, et ei ole. Nendest, kes on varemalt TÜ VKAs õppinud, kolm on meessoost ja kaks naissoost õpetajat.

Viies küsimus

Viiendas küsimuses küsisin, mida arvavad õpetajad milline oli TÜ VKA tase 10 aastat tagasi. Vastused sain 9 inimeselt ja üks jättis vastamata.

Tabel 1

TÜ VKA tase 10 aastat tagasi

	5- Väga hea	4- Hea	3- Rahuldav	2- Kehv	1- Väga kehv
TÜ VKA tase 10 a. tagasi	-	-	8	1	-

Kaheksa õpetaja arvates oli 10 aastat tagasi TÕ VKA tase rahuldav ja üks arvab, et oli lausa kehv.

Kuues küsimus

Kuuendas küsimuses küsisin, milline on TÕ VKA praegune tase.

Siin sain vastused 9 inimeselt ja üks jättis vastamata.

Tabel 2

TÕ VKA praegune tase

	5- Väga hea	4- Hea	3- Rahuldav	2- Kehv	1- Väga kehv
TÕ VKA tase praegu	2	5	2	-	-

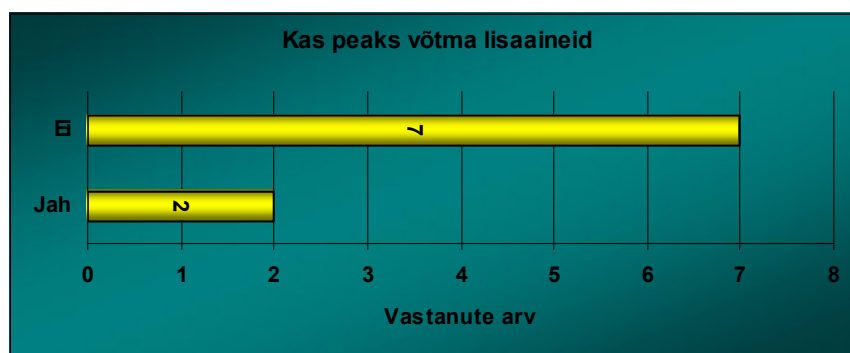
Nendest vastustest on näha, et õpetajate arvates on kooli tase aastatega kasvanud paremuse suunas. Need vastanud, kes on varem TÕ VKAs õppinud vastasid enamus, et kooli tase on kasvanud. Üks nendest arvab, et tase on jäänud samaks.

Seitsmes küsimus

Seitsmenda küsimusega suundusin õppekava juurde. Küsisin kas õpetajate arvates peaksid pärimusmuusika üliõpilased võtma lisaaineid, et erialaseid oskusi täiendada.

Vastanuid oli 9 ning üks isik jättis vastamata.

Joonis 1

Sellelt jooniselt on näha, et 7 õppejõu arvates pole vaja pärimusmuusika tudengil võtta lisaaineid. Praegustest erialastest ainetest piisab, et omandada vastavad oskused. Kaks õppejõudu arvas, et midagi on vajaka jäänud ja tudeng peaks võtma mõne lisaaine.

Kaheksas küsimus

Kaheksas küsimus oli avatud lõpuga ja küsisin, milliseid lisaaineid peaks pärimusmuusika tudeng võtma. Vastas 4 õpetajat.

- Õppekava ei ole iialgi täiuslik. Sinna on mahutatud maksimaalselt aineid minimaalse võimaliku mahuga. Et olla tulevane pädev spetsialist, peab näitama üles initsiatiivi ise rohkem õppida, omandada ja ennast täiendada. Seda ainult mitte erialases plaanis.
- Erialaõppejõud võiksid mängutehnika kõrval rohkem tegeleda oma tudengite maailmanägemisega. Õppejõududel on loodetavasti selleks piisavalt autoriteeti ja isikliku õpetaja-õpilase suhte läbi võimalus tudengi väärtus- ja muid hinnanguid mõjutada. Vilgas filosoofiline mõte on kohmakas, kuid praktilisena näiva rabelemise alla mattunud. Olgu see mängutehnika ja erialapilli valdamine kuitahes oluline – kui tudengist laia silmaringiga loovat Inimest ei saa, on tegemist lausraiskamisega.
- Ühelt poolt oleks vaja pärimusmuusikute teoreetilist taset tõsta, teiselt poolt, kas selleks on veel midagi lisaks vaja. Jällegi rõhutaksin, et inimesed peaks ise suutma otsustada, kas nad näiteks on muusika ühes põhilises väljendusvahendis HARMOONIAS piisavalt tugevad või mitte. Kokkuvõttes aineid loetellu juurde vaja ei ole. Kõik vajalikud inimesed liiguvad tudengite seas ringi. Tuleb suhelda ja nõu küsida ja seejärel tegutseda, mitte lõputult ainult mõtteid selle üle mõlgutada.
- Praktilist laadi lisa-ained: külaskäigud erinevate meistrite juurde, praktilised musitseerimised loomulikes olukordades (tantsu- lauluklubid jms), ekspeditsioonid piirkondadesse, kus pärimuskultuur on veel elus, folkloori- ja pilliõpetamise praktikad.

Üheksas küsimus

Üheksanda küsimusega selgitasin välja kas mõni praegune õppekavas olev aine on üleliigne, mis pole pärimusmuusika erialas vajalik. Sellele küsimusele vastasid 7 inimest 10st. 3 inimest ei vastanud väites, et ei saa vastata, pole kompetentne vastama, pole ainekavaga kursis.

Vastuseks sain, et 7 õppejõu arvates ei ole ühtegi üleliigset ainet. Seega on nende arvates õppekava täpselt sobiv pärimusmuusika tudengile.

Kümnes küsimus

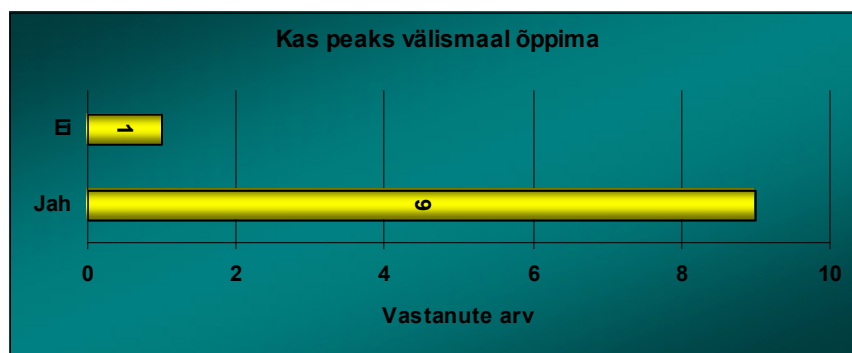
Kümnenda küsimusega tahtsin välja selgitada, millised ained on pärimusmuusika õppekavas üleliigsed. Kuna eelmisele küsimusele vastas 7 inimest eitavalt, siis nemad suunati sellest küsimusest edasi järgmise küsimuse juurde. Isikud, kes ei vastanud eelmisele küsimusele, ei vastanud ka siin. Üks õppejõud, kes suunati sellelt küsimuselt edasi vastas ikkagi ja ma toon selle siinkohal välja, kuna pean seda vastust oluliseks.

- Kindlasti on midagi liigset, sest mujal maailmas on õppekavades ainete loetelud tunduvalt väiksemad.

Üheteistkümnes küsimus

Üheteistkümnenda küsimusega sain teada õpetajate arvamuse, kas õpilane peaks õpinguaastate kestel minema välismaale vahetusõpilaseks, et omandada teiste kultuuride pärimusmuusikalisi oskusi. Vastanuid oli 10 inimest.

Joonis 2

Üheksa õppejõudu vastas pooldavalt ja üks eitavalt. Seega soosib enamus õpetajaist, et üliõpilane laiendaks oma silmaringi teiste maade pärimusmuusika kultuurides.

Kaheteistkümnes küsimus

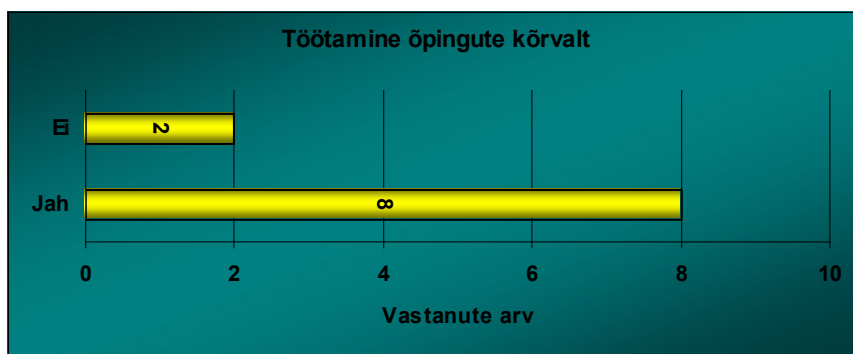
Kaheteistkümnnes küsimus selgitas välja, kas õppejõu arvates on hea kui üliõpilane käib teiste maade pärimusmuusika kultuuri õppimas. Vastasid kõik 10.

Vastuseks sain, et kõikide õppejõudude arvates on hea ja kasulik kui tudeng käib õpinguaastate kestel välismaal teiste rahvaste pärimusmuusika kultuuri õppimas.

Kolmeteistkümnes küsimus

Kolmeteistkümnenenda küsimusega küsisin, kas töötamine erialaga seotud kohas õpinguaastate kestel on hea. Vastuse sain kõigilt 10 õpetajalt.

Joonis 3

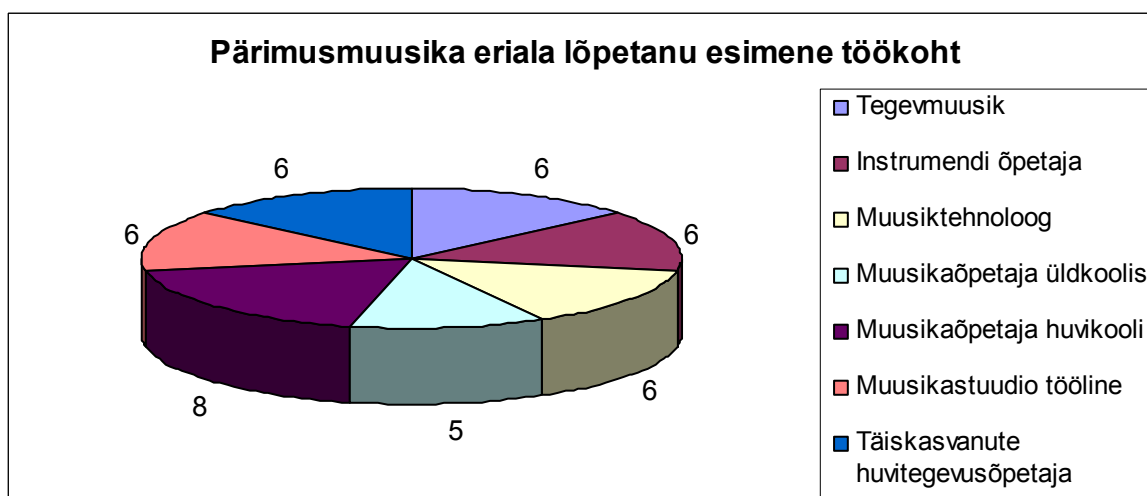

Kaheksa õpetajat arvas, et see on hea ja kaks vastanuist ei poolda töötamist õpingute ajal. Enamuse arvates töötamine õppimise kõrvalt arendab pärimusmuusika praktilisi oskusi ja loob tulevikus parema väljavaate töökoha saamiseks.

Neljateistkümnes küsimus

Neljateistkümnenenda küsimusega selgitasin välja, milline peaks olema õppejõudude arvates pärimusmuusika eriala lõpetanud üliõpilase esimene töökoht. Vastanuid oli 10 isikut.

Joonis 4

Enamus õppejõude kirjutas eraldi juurde vabas vormis vastuse. Toon need siin välja lühidalt, kuna pean neid vastuseid vajalikeks. Osad valikud ühendasin, kuna õppejõududel olid samad vastused.

- Kõik on sobivad. Eelkõige meie ettevalmistus on pärimusmuusika õpetaja ja muusik-tehnoloog.
- Kõiki variante on ka ette tulnud. Lõpetajad on vaatamata väljundipõhisele õppele siiski veel õnneks väga erinevad.
- Reegleid ei ole. Vastavalt konkurentsi võimele. Tegevmuusikuks olemist ja lisaks mingil kombel pedagoogilise töö osa sinna juurde – need kuidagi käivad tänases Eestis kokku. Ainult tegevmuusikuna on keeruline hakkama saada ja peagi võid avastada, et on soov kuuluda mingi organisatsiooni juurde püsivamalt. Tegevmuusiku elu oma heitlikkuses pakub vähe stabiilsust. Samas on väga kurb nähtus ka pedagoog, kellel endal puudub igasugune kontsertpraktika ja muusikaline tegevus. Sellised on lõpuks väga kibestunud. Nii et muusika tegemine on igale muusikaharidusega inimesele tegelikult pidevalt ja jätkuvalt vajalik. Siis oled ka parem õpetaja mistahes koolis.
- Mis tahes pärimusmuusikaga seotud töökoht, mis antud inimesele sobib. Kui meeldib õpetada, siis õpetagu, kui organiseerida, siis organiseerigu erinevaid kursusi, sündmusi, üritusi. Kui meeldib pilli mängida, siis olgu pillimees jne.
- Kõik töökohad sobivad, oleneb inimese huvidest ja oskustest.

Viieteistkümnes küsimus

Viieteistkümnenda küsimusega uurisin, millised erialased oskused peavad olema pärimusmuusika lõpetanud üliõpilasel. Küsimus oli lahtise lõpuga, seega kõik erialased oskused tabelis on välja toodud õppejõudude vastustest ja kui tihti neid vastuseid esines. Vastanuid oli 9 ja 1 isik jättis vastamata.

Õppejõudude arvamus erialastest oskustest

Pärimusmuusiku erialased oskused õppejõudude arvates	Sagedus
Oma erialainstrumendi valdamine väga heal tasemel	8
Hea pedagoogiline ettevalmistus õpetaja tööks	5
Traditsioonilise repertuaari tundmine	4
Edasine iseseisev õppimine	4
Traditsiooni ja pärimusmuusika mõisted, seosed, seisukohad, analüüs- mõtlemine	4
Teoreetilised ja praktilised oskused	3
Tolerantne ja avatud suhtleja, kaotamata oma isiksust	3
Seadmisoskus	3
Tunneb eri muusikakultuure ja eri rahvaste pärimusmuusikat	2
Oma sugulus- ja lisapillide valdamine	2
Esinemise oskus	1
Arhiivide võimaluste tundmine	1
Koostöö teiste muusikutega	1
Tantsuks mängimise oskus	1

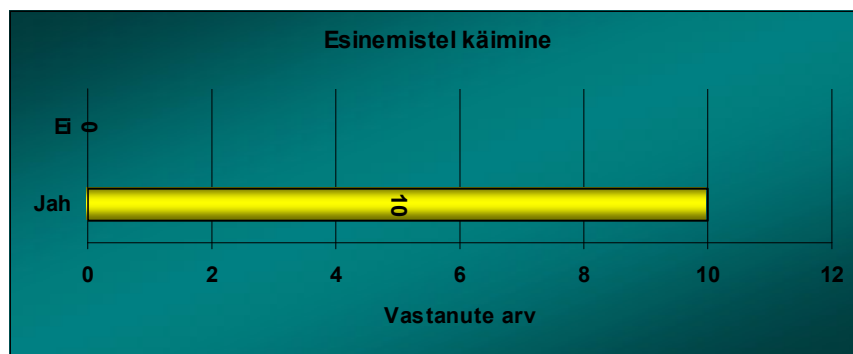
Eelpool olevast tabelist on näha, et kõige olulisemaks peetakse oma erialainstrumendi väga head oskustaset. Järgmine oluline tunnus on hea pedagoogiline ettevalmistus õpetaja tööks. Nelja õppejõu jaoks on oluline ka iseseisev edasiõppimine, traditsioonilise repertuaari tundmine, traditsiooni ja pärimusmuusika mõiste tundmine, sellega seoste loomine, seisukoha võtmine ja analüüsimine. Osad õppejõud peavad oluliseks teoreetilisi ja praktilisi oskuseid, head suhtlemisoskust ja pärimusmuusika seadmise oskust. Vähem oluline on lisa- ja sugulaspillide valdamine, arhiivi kasutamise oskus, esinemiskogemused, koostöö teiste muusikutega ja tantsuks mängimise oskus.

See tabel moodustab pildi, mis osati ei lähe kokku õppejõudude varasemate ja tulevate vastustega. Analüüsides neid vastuseid nägin, et enamik õppejõude vastas väga lühidalt. Näib, et suur osa vastanutest ei mõelnud oma vastust korralikult läbi – kuidas muidu selgitada, et esinemise ja tantsuks mängimise oskus ning arhiivi võimaluste tundmine on mainitud ainult ühel korral. Järgneva küsimusega tuleb see erinevus kõige rohkem esile.

Kuueteistkümmes küsimus

Kuueteistkümmenda küsimusega tahtsin teada, kas üliõpilane peaks käima esinemistel, et saada esinemiskogemust. Vastanuid oli 10 inimest.

Joonis 5

Jooniselt on näha, et kõik vastanud õppejõud olid päri sellega, et esinemistel käimine annab esinemiskogemust juurde ja on kasulik pärimusmuusika eriala juures. Küsisin ka kuidas nad põhjendavad oma valikut. Toon siinkohal lühidalt välja kõikide õppejõudude arvamused. Mõned valikud ühendasin, kuna osadel õppejõududel olid samad vastused.

Valiku põhjendused vabas vormis:

- Jah, sest praktiline kogemus on vajalik. Esinemised peaksid toimuma siiski valikuliselt ja alguses kontrollitult.
- Tingimata vajalik- algus tegevmuusiku nüansside tajumisele ja esinemissituatsiooni protsesside mõistmisele. Eriti kui tudeng ei kavatse töötada muusikuna, vaid õpetajana- seda kogemust on hiljem tema enda õpilastele hädasti vaja.
- Kui sa teed muusikat, siis varem või hiljem tulevad mingit sorti pakkumised ja nendele kätt ette panna pole mõistlik. Klassiruumis õpitut peaks üritama pidevalt ka „päris elus” katsetada.
- Esinemisolukord on teistsugune, kui lihtsalt oma pilliga muusikamaja seinte vahel ajaveetmine. Just laval tekib erinevaid situatsioone, millest väljatulemiseks peab olema kogemusi ning kogemusi saabki läbi praktilise tegevuse laval.

- Esinemiskogemus on väga oluline. Tõstab enesekindlust ja õpetab esinemisnärviga toime tulema. Annab võimaluse oma tehnilist mänguoskust keerukamas situatsioonis proovile panna.
- Mõistlikus koguses praktikat tuleb kasuks. Oht on keskenduda koolivälisele tegevusele liigselt. Peaasi, et õppekava läbimist segama ei hakka!
- On olemas selline aine, nagu esinemispraktika. Mängudel peaks tudeng käima selle aine raames ja esimesel kahel õppeaastal mitte küsima oma esinemiste eest honorari. Esinemiste kvaliteedi eest vastutab õppejõud.

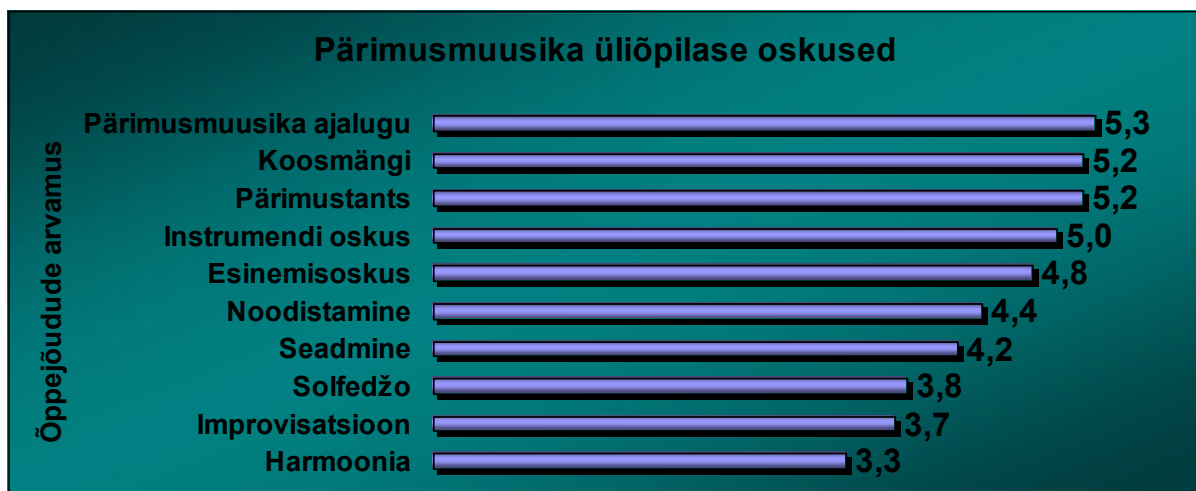
Seitsmeteistkümnes küsimus

Seitsmeteistkümnenda küsimusega tahtsin konkreetselt teada saada, milline tase on lõpetajatel praegusel hetkel teatud muusikavaldkondades, õppejõudude arvates.

Neli õpetajat ei vastanud üldse ja üks õpetaja ei vastanud noodistamise küsimusele. Põhjendus: ei ole käinud vastavate ainete lõpueksamitel.

Hinnata sai 7 palli skaalas (väga halb 1-7 väga hea). Arvutasin keskmised ja tõin joonisele.

Joonis 6

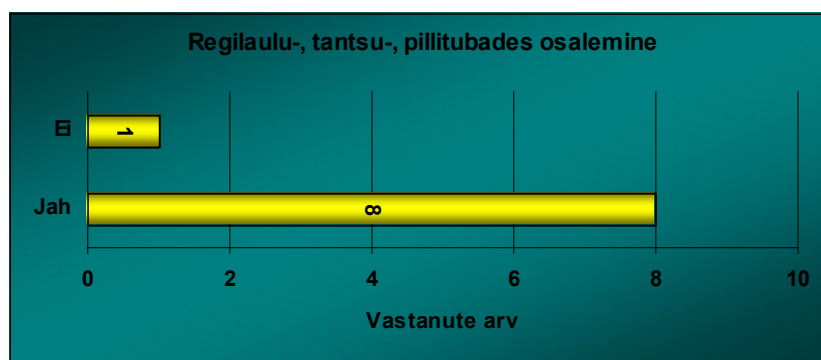

Siit tuleb välja, et õppejõudude silmis on kõige paremas seisus tudengite pärimusmuusikalised ajalooteadmised, koosmäng ja pärimustants ning oma instrumenti mängimise oskus. Neile järgnevad esinemis-, noodistamis- ja seadmisoskus. Halvemas seisus on aga solfedžo, improvisatsioon ja harmonia.

Kaheksateistkümnes küsimus

Kaheksateistkümnes küsimus suundus praegu õppekavast väljaspool olevate regilaulu-, tantsu- ja pillitubade juurde. Küsisin õppejõududelt, kas tudengid peaksid osa võtma Pärimusmuusika Aida regilaulu-, tantsu-, pillitubadest. Üks isik ei vastanud.

Joonis 7

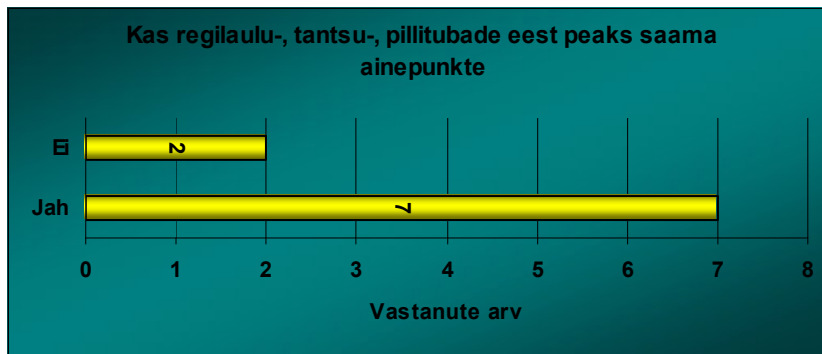

Siit saab välja lugeda, et enamik õppejõude pooldab regilaulu-, tantsu- ja pillitubades käimist. Küsisin neilt ka vabas vormis põhjendust. Toon need siin lühidalt välja. Osad valikud ühendasin, kuna õppejõududel olid samad vastused.

- See on üks võimalus oma praktilisi oskusi kogeda, õppida lisa repertuaari.
- ILMTINGIMATA! Siin pole midagi põhjendadagi, tantsuks mängimise harjutamise võimalusi on tänapäeval väga vähe. Ühtegi nimetatud tuba ei tohiks vahele jätta.
- Kui huvitav on, tuleb käia – kui ajaraiskamisena tundub, siis võib ju mõne tantsutoa vahele ka jätta.
- Need tegevused on suuresti seotud õppetööga ning tudengid saavad ise osaledes, praktilises tegevuses, rohkem kogemusi, kui grupitunnis laua taga istudes.
- Ei saa kohustada tudengit käima ülikoolivälistes “tubades”, aga ta VÕIB neis käia.

Üheksateistkümnes küsimus

Kuna Pärimusmuusika Aida regilaulu-, tantsu- ja pillitoad pole ainekavas sees siis uurisin ka arvamust, kas ja kui palju punkte peaks nende eest õpilane saama, kui need oleksid ainekavas. Üks ei vastanud, seoses kaheksateistkümnenenda küsimuse edasisuunamisega polnud tal sellele vaja vastata.

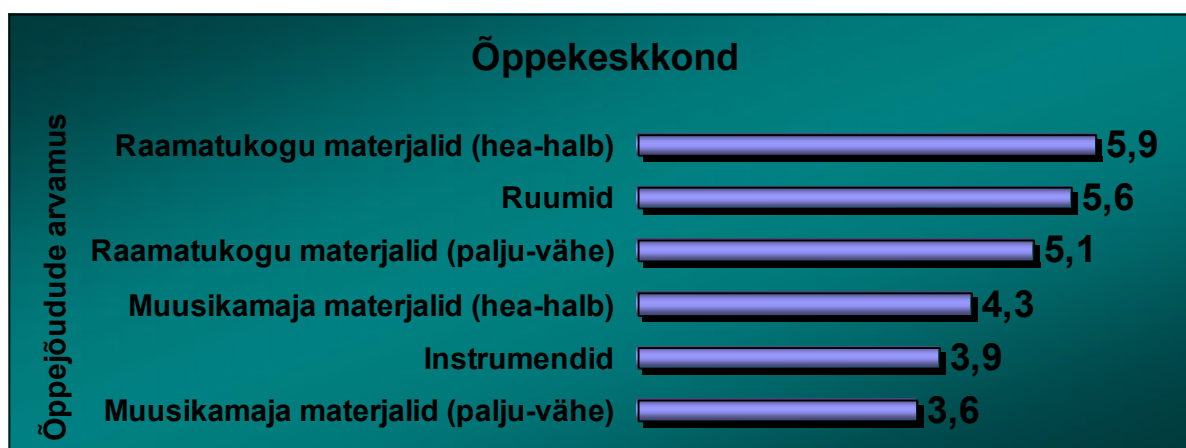
Enamus õppejõude arvab, et õppetubade eest tuleks anda ainepunkte kui need oleksid pärimusmuusika õppekavas. Küsisin ka mitu ainepunkti nad annaksid. Toon lühidalt välja vastused ja osad valikud ühendasin, kuna vastus oli sama.

- Liita eriala praktika kohustuslikuks osaks
- Minu arust peaks need õppekavadesse sisse olema kirjutatud, kuid kuna tubased tegevused on alles sel õppeaastal käivitunud, siis programminõukogu võiks ainepunktid ja õppekavad selle pilguga läbi vaadata.
- Konkreetse osalusmahu ja praktikanõuete täitmise alusel.
- 1-2 AP

Kahekümnes küsimus

Kahekümnenda küsimusega siirdusin meie kooli õppekeskkonda uurima, et teada saada millistes tingimustes õpetavad õppejõud ja õpivad tudengid - millises seisukorras on praegu meie kooli ruumid, instrumendid ja õppematerjalid nende arvates. Kaks õpetajat vastasid ainult ruumi küsimusele ja üks ei vastanud instrumendi küsimusele.

Hinnata sai 7 palli skaalas (väga halb 1-7 väga hea). Arvutasin keskmised ja tõin joonisele.

Siit saame näha, et kõige paremas korras on TÜ VKA raamatukogu materjalid, mida saavad kasutada nii õpilased kui ka õpetajad ja muusikamaja ruumid, kus toimub peamine õppetöö. Keskmisel tasemel on aga muusikamaja materjalide kvaliteet. Mitte heas seisukorras on õppejõudude arvates kooli instrumendid, mida kasutatakse õppetöös ja muusikamaja materjalide rohkus jääb vajaka.

Kahekümne esimene küsimus

Kahekümne esimese küsimusega selgitasin välja, mida õppejõudude arvates oleks vaja muuta, et pärimusmuusika tudeng saaks TÜ VKAs paremini õppida. Vastasid 8 õppejõudu.

- Üliõpilaste initsiatiivi tuleb toetada. Üliõpilasi tuleks sisuliselt enam arendada ja motiveerida. Õppejõudude taset tuleb tõsta, sest see on ebaühtlane ja kohati vähe motiveeritud. Koostöö ühise eesmärgi nimel peaaegu puudub. Õppekava tuleks koordineerida põhimõttel vähem eri aineid ja rohkem keskendumist ja omi valikuid. Üliõpilased peaks ennast vähem killustama ja keskenduma õppeajal erialaste oskuste omandamisele.
- Õppekava on üle koormatud, kuid kõik on justkui vajalik ja TÜ üldainete vastu ei saa nangunii. Varsti tuleb magistriõppekava, siis saab ehk algastmest üht-teist edasi lükata ja natuke rohkem hingamisruumi tekitada.
- Ma arvan, et siin on väga hea õppida. Isegi liiga hea. Alati võib materiaalseid ressursse juurde tahta, aga tegelikult on kõik arengud inimeses endas kinni.
- Pillimängu oskus ning muusikateoreetiliste ainete valdamine ei ole minu arust piisavalt hea. Tubased tegevused võiks õppekavasse siduda. Suurem osakaal võiks

olla harmooniseerimise teoreetilistel ning praktilistel ainetel. (Seminaritöö autori kommentaar: „Tubased tegevused“ - regilaulu,- tantsu- ja pillitoad).

KOKKUVÕTE

Käesoleva uurimistööga selgitasin välja TÜ VKA muusikaosakonna õppejõudude hinnangud ja ootused pärimusmuusika eriala lõpetajatele ning õppekeskkonnale.

Andmete kogumisel sain teada, et pooled muusikaosakonna õppejõud pole pärimusmuusika õppekavaga kursis. Saatsin küsimustikud kõigile muusikaosakonna õppejõududele ning need, kes ei täitnud küsimustikku, vastasid, et nad pole selle õppekavaga kursis. See ei ole üllatav, kuna pärimusmuusika õppekava tudengeid õpetavadki pooled osakonna õppejõududest. Seega on mittevastanud ilmselt just need ülejäänud - jazzmuusika ja koolimuusika eriala õppejõud.

Vastanud õppejõududelt sain teada, et TÜ VKA tase on aastate jooksul märgatavalt kasvanud. Samuti sain vastuseid, et üliõpilaste oskustes on häid ja halbu kohti. Õppejõudude arvates peaksid õpilased paremini oskama muusikateoreetilisi aineid ja olema ka ise aktiivsed õppima ning ennast täiendama. Samas on õpilased tugevad oma instrumendil, pärimusmuusika ajaloos, koosmängus ja pärimustantsus. Heal tasemel on esinemis-, noodistamis- ja seadmisoskus. Õppejõud pooldavad välismaal õppimas käimist, et õpilane arendaks oma erialaseid oskuseid teiste rahvaste kultuurides. Enamik arvab, et kooliaastate jooksul on hea töötada erialasel kohal. Esinemistel käimist pooldavad kõik vastanud- juhul, kui see ei hakka segama koolitööd. Väga tugeval pooldatakse Pärimusmuusika Aida laulu-, tantsu- ja pillitubades osalemist ning arvatakse isegi, et need peaksid olema õppekavasse sisse kirjutatud, kuna need toad on väga arendavad praktika kohad õpilastele. Keskkonna poolest on väga heal tasemel TÜ VKA peamaja raamatukogu materjalid ja muusikamaja ruumid. Halvemas seisus on aga muusikamaja õppematerjalid ja kooliinstrumendid.

Uuris ka teemat, kas mõni pärimusmuusika õppeaine on ainekavas üleliigne või hoopis puudu. Mulle endale, pärimusmuusika tudengile, tundub, et on õppeaineid, mida saaks liita ja ajakulu vähendada, kuna mõned ained kattuvad osaliselt. Samuti oleks vaja juurde mõningaid praktilisi aineid, mida meil pole- näiteks ekspeditsioonid, organiseeritud külaskäigud meistrite juurde ja teiste linnade tantsuklubidesse. Õppejõudude arvates on kõik praegused ained vajalikud ja midagi pole üleliigset. Ühe õppejõu arvates on kõik vajalikud ained olemas, lihtsalt üliõpilane peaks ise rohkem tööd tegema, et oma taset tõsta. Teine õppejõud

tõi välja et juurde oleks vaja praktilisi lisa-aineid. Viimase küsimuse juures vastavad paar õppejõudu, et õppekava on ülekoormatud.

Minu arvates oli seda teemat vaja uurida, et mõista muusikaosakonna õppejõudude arvamust, milliste erialaste oskustega pärimusmuusika eriala lõpetajaid oodatakse. Antud uurimust saab mitmete aastate pärast uuesti korraldada ning võrrelda praeguse uurimuse tulemustega ja hinnata valdkonna arengut.

Seda uurimustööd saavad kasutada inimesed, kes panevad kokku pärimusmuusika õppekava. Õppejõud näevad kõige paremini kuidas õppekava alusel õppivad üliõpilased kujunevad ning mis on neile vajalik. Seetõttu on õppejõudude arvamus õppekava koostamisel väga vajalik.

KASUTATUD KIRJANDUS

Õunapuu, L. 2002. *Üliõpilaste kirjalikud tööd. Metoodiline juhend magistri-, diplomi-, kursusetöö, referaadi, esse koostamiseks ja vormistamiseks.* Viljandi: Viljandi Kultuurikolledž.

TÜ VKA. 2011. *PÄRIMUSMUUSIKA õppekava (rakenduskõrgharidusõpe)*
<http://www.kultuur.edu.ee/parimusmuusika> (29.11.2011).

TÜ VKA. 2011. *Struktuur ja kontaktid.* <http://www.kultuur.edu.ee/193388> (29.11.2011).

TÜ õppeinfosüsteem. 2011. *Õppekava "Pärimusmuusika (80290)" sisu 2007/2008 sisseastunutele.* <http://www.is.ut.ee/pls/ois/!tere.tulemast> (29.11.2011).

LISAD

Lisa 1 Küsimustik

Tere!

Mina olen Kristel Kutser, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (edaspidiselt TÜ VKA) pärimusmuusika eriala teise kursuse tudeng. Uurin oma seminaritöö jaoks TÜ VKA muusikaõppejõudude arvamusi ning palun teil täita järgnev küsimustik.

Küsimustik on anonüümne ning saadud andmeid kasutan ainult oma seminaritöös “Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia muusikaõppejõudude ootused pärimusmuusika üliõpilaste oskustele võrreldes õppekava õpiväljunditega”.

Minu küsimustiku eesmärgiks on välja selgitada TÜ VKA muusikaõppejõudude ootused, milline erialane tase (oskused) peab olema pärimusmuusika eriala lõpetanud üliõpilasel võrreldes õppekava õpiväljunditega.

Ma olen väga tänulik koostöö eest, kuna tänu teie vastustele saan ma uurida antud teemat ning kirjutada oma seminaritööd.

Palun lugege küsimusi hoolega ja jälgige täitmisjuhiseid!

1. Märkige linnukesega sugu: Mees O Naine O
2. Teie vanus (aastates) .....
3. Mitu aastat te olete olnud õppejõud Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias? .....
4. Vastake Jah/ Ei: Kas te olete õppinud ..... või õpite hetkel ..... Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias?
5. Milline oli TÜ VKA pärimusmuusikute erialane tase 10 aastat tagasi? (märki linnukesega)

Väga hea   Hea   Rahuldav   Kehv   Väga kehv

6. Milline on TÜ VKA pärimusmuusikute erialane tase praegu? (märgi linnukesega)

Väga hea   Hea   Rahuldav   Kehv   Väga kehv

7. Kas teie arvates piisab praegustest erialastest ainetest pärimusmuusika eriala tudengitele, et omandada erialased oskused või peaksid nad võtma lisaaineid? (märgi linnukesega)

Jah (peaks võtma lisaaineid)

Ei (peaks võtma lisaaineid)

(Kui te vastasite Jah siis pöörduge küsimuse nr 8 juurde, kui Ei siis nr 9 juurde)

8. Millised lisaained teie arvates täiendaksid pärimusmuusika eriala tudengid erialaseid oskusi?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Kas mõni erialane õppeaine on teie arvates pärimusmuusika eriala õppekavas üleliigne, et omandada erialasid oskusi? (märgi linnukesega)

Jah O Ei O

(Kui te vastasite Jah siis pöörduge küsimuse nr 10 juurde, kui Ei siis nr 11 juurde)

10. Millised erialased ained on teie arvates üleliigsed?

.....

.....

.....

11. Kas teie arvates peaksid pärimusmuusika üliõpilased õpinguaastate kestel minema vahetusüliõpilaseks välismaale, et saada teiste kultuuride pärimusmuusikalisis oskusi? (märgi linnukesega)

Jah O Ei O

12. Kas teie arvates on hea, kui pärimusmuusika eriala üliõpilane käib erialasel eesmärgil välismaal õppimas? (märgi linnukesega)

Jah O Ei O

13. Kas teie arvates on hea, kui pärimusmuusika tudeng käib kooli kõrvalt tööl, kui see töö on seotud tema erialaga, et saada erialaste oskuste praktikat? Näiteks õpetamine, stuudiotöö, kontserdid helindamine vms. (märgi linnukesega)

Jah O Ei O

14. Milline peaks teie arvates olema äsja pärimusmuusika eriala lõpetanud üliõpilase esimene töökoht arvestades tema erialast taset? (tee vastusevariandi tähele ring ümber või kirjuta oma vastus)

- a) Tegevmuusik
- b) Instrumendi õpetaja
- c) Muusika tehnoloog
- d) Muusikaõpetaja üldkoolis
- e) Muusikaõpetaja huvikoolis
- f) Muusikastuudiotööline
- g) Täiskasvanute (pärimus)huvitegevusjuhendaja
- h) Muu.....

15. Millised erialased oskused peaksid teie arvates olema pärimusmuusika eriala lõpetanud üliõpilasel?

.....

.....

.....

16. Kas teie arvates pärimusmuusika üliõpilased peaksid käima esinemistel, et saada esinemiskogemusi? (märgi linnukesega)

Jah Ei

Palun põhjendage oma vastust.

.....

.....

- .....
- .....
- .....
17. Palun hinnake skaalal 1-7 (väga halb- väga hea), millisel tasemel on teie arvates pärimusmuusika eriala lõpetajad oma erialaste oskuste poolest. (märgi linnukesega)

Solfedžo Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Harmonia Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Improviseerimine Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Pärimusmuusika Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
ajalugu 7 6 5 4 3 2 1

Seadmine Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Pärimustantsud Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Esinemisoskus Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Koosmäng Väga hea : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : _____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Noodistamine Väga hea : ____ : ____ : ____ : ____ : ____ : ____ : ____ : Väga halb
7 6 5 4 3 2 1

Erinevate pärimus Väga hea : ____ : ____ : ____ : ____ : ____ : ____ : ____ : Väga halb
instrumentide mängimisoskus 7 6 5 4 3 2 1

18. Kas teie arvates peaksid pärimusmuusika tudengid käima Pärimusmuusika Aida korraldatud tantsu-, laulu- ja pillitubades , et saada praktilisi erialaseid oskuseid? (märgi linnukesega)

Jah O Ei O

Palun põhjendage oma vastust.

.....

.....

.....

(Kui te vastasite Jah siis palun vastake ka küsimusele nr 19 , kui Ei siis liikuge küsimuse nr 20 juurde).

19. Kas tantsu-, laulu- ja pillitubades aktiivselt osalevatele üliõpilastele peaks andma eriala praktika ainepunkte? (märgi linnukesega)

Jah O Ei O

Kui te vastasite Jah, siis kui palju ainepunkte peaks andma? .....

20. Palun hinnake TÜ VKA pärimusmuusika tudengite erialast õppekeskkonda (Muusikamaja, peahoone jms kasutusvõimalused).

a)Ruumid:

Korras : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : Mitte korras

b)Kooli instrumendid:

Korras : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : Mittekorras

c)Muusikamajas olevad abimaterjalid (noodid jms):

Head : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : Halvad

Palju : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : Vähe

d)Raamatukogu materjalid:

Head : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : Halvad

Palju : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : ___ : Vähe

21. Mida oleks teie arvates vaja muuta või parandada, et pärimusmuusika eriala tudengid saaksid TÜ VKAs paremini õppida (mis ei ole teie arvates piisavalt hea)?

.....

.....

.....

Tänan koostöö eest!

SUMMARY

The present study aims to assess the opinions and expectations of traditional music curriculum graduates and learning environment by the faculty members of Tartu University Viljandi Culture Academy (TU VCA) music department. A questionnaire was put together to gather data. The respondents' accounts were analysed and highlighted in present work.

The first part of the questionnaire gave accounts of significant rise in TU VCA standards. The faculty members suggest a need for higher knowledge in music theory subjects and both more active learning as well as self-development. Students' standards of instrumental skills, history of traditional music, ensemble and traditional dance were high. The levels of performance, notation and arrangement abilities were good. The faculty members encourage students to study abroad for developing professional skills in foreign cultures. The majority of respondents suggest that an occupation in subject field during studies is beneficial. All respondents endorse performing given it does not interfere with studies. The participation in singing, dance and instrument workshops in Estonian Traditional Music Centre is very strongly approved. Regarding learning environment the materials in TU VCA library and the study space in music department were highly approved of. The study materials in music department and instruments however, were not as highly assessed.

A further subject in present work was lack and superfluosness of subjects in curriculum. The members of faculty find all existing subjects in curriculum necessary and none superfluous. One respondent highlighted that all necessary subjects are included in the curriculum, the student should simply work more to enhance. Another respondent suggested a need for more practical subjects.

That was a short abstract of my work. Present work might be used while putting together the curriculum of traditional music. The faculty members see best the development and needs of students following the curriculum. Therefore the opinion of faculty members is essential for putting together the curriculum.